

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: Tine Vandenbon; Jamina Hakelbracht; Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen

Strona pozwana: WTG Retail BVBA

Sentencja

Artykuł 24 dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego, takim jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, zgodnie z którym w sytuacji, w której osoba uważająca, iż padła ofiarą dyskryminacji ze względu na płeć, złożyła skargę, pracownik, który opowiedział się po jej stronie, jest chroniony przed represjami ze strony pracodawcy tylko wtedy, gdy występuje jako świadek w ramach rozpatrywania tej skargi, a jego zeznania odpowiadają wymogom formalnym przewidzianym w tych przepisach.

(¹) Dz. U. C 311 z 3.9.2018.

**Odwwołanie od postanowienia Sądu (pierwsza izba) wydanego w dniu 14 lutego 2019 r. w sprawie T-125/18,
Associazione GranoSalus/Komisja, wniesione w dniu 25 kwietnia 2019 r. przez Associazione Nazionale
GranoSalus — Liberi Cerealicoltori & Consumatori (Associazione GranoSalus)**

(Sprawa C-313/19 P)

(2019/C 270/15)

Język postępowania: włoski

Strony

Strona wnosząca odwołanie: Associazione Nazionale GranoSalus — Liberi Cerealicoltori & Consumatori (Associazione GranoSalus)
(przedstawiciel: G. Dalfino, avvocato)

Druga strona postępowania: Komisja Europejska

Zarzuty i główne argumenty

1. Odwołanie od wyroku Sądu jest oparte na naruszeniu art. 263 akapit czwarty TFUE i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 i 13 europejskiej konwencji praw człowieka.
2. Strona wnosząca odwołanie podnosi przede wszystkim naruszenie art. 263 akapit czwarty TFUE, ponieważ Sąd nie uwzględnił okoliczności, że Associazione GranoSalus ma legitymację procesową na mocy indywidualnej legitymacji procesowej swoich członków, a to ze względu na fakt, iż zaskarżone rozporządzenie wykonawcze (UE) 2017/2324 „dotyczy ich bezpośrednio i indywidualnie”, jako „akt regulacyjny, który dotyczy ich bezpośrednio i nie wymaga środków wykonawczych”.

W tym względzie Associazione GranoSalus podnosi, że Sąd błędnie zastosował wskazany wyżej przepis, ponieważ wykluczył spełnienie wymogu indywidualnego oddziaływania z powodu tego, że „zaskarżony akt dotyczy rzekomo niektórych z członków [strony wnoszącej odwołanie] z uwagi na ich ogólną cechę konsumentów oraz obywateli Unii” (pkt 57 postanowienia).

Taka kwalifikacja członków Associazione GranoSalus jest jednak błędna w świetle statutu stowarzyszenia, zgodnie z którym jego członkowie, a poprzez nich Associazione GranoSalus, są rzecznikami i promotorami interesu polegającego na ochronie interesu konsumentów i producentów rolnych poprzez wdrażanie, między innymi, „działań służących zwalczaniu, głównie na poziomie wspólnotowym, ewentualnego podwyższenia progów dla mikotoksyn i innych zanieczyszczeń w celu ochrony zdrowia konsumentów, w szczególności dzieci”.

Spełnienie warunku indywidualnego oddziaływania, kumulatywnego z warunkiem bezpośredniego oddziaływania, niesłusznie nie zostało uwzględnione przez Sąd przy wydawaniu orzeczenia w tym względzie.

3. Associazione GranoSalus podnosi również, że Sąd w swoim postanowieniu niesłusznie stwierdził, iż warunek bezpośredniego oddziaływania, niezbędny dla dopuszczalności skargi zgodnie z art. 263 akapit czwarty ostatni człon zdania TFUE nie był spełniony ze względu na domniemane istnienie krajowych środków wykonawczych do zaskarżonego rozporządzenia (UE) 2017/2324, uzasadniając w tym względzie swoje orzeczenie rzekomą możliwością „przedłużenia zezwoleń na dopuszczenie do obrotu środków ochrony roślin zawierających substancję czynną »glifosat«, wydanych przez państwa członkowskie”, którą to okoliczność uznał za mogącą stanowić „środki wykonawcze do zaskarżonego aktu w rozumieniu art. 263 akapit czwarty [ostatni człon zdania] TFUE” (pkt 84 i 85 zaskarżonego postanowienia).

Błędny charakter tej oceny wynika z wykazanej w aktach okoliczności, że państwo członkowskie, w którym Associazione GranoSalus i jej członkowie mają siedzibę (Włochy), otrzymało rozporządzenie (UE) 2017/2324 z komunikatem Ministero della Salute (ministerstwa zdrowia, Włochy) z dnia 19 grudnia 2017 r., przewidującym zwykle przedłużenie zatwierdzenia substancji czynnej glifosat na okres nieprzekraczający pięciu lat, przedłużając jednocześnie do dnia 15 grudnia 2022 r. zezwolenie na środki ochrony roślin zawierające glifosat, bez dokonania żadnej oceny, choćby dyskrecjonalnej, w odniesieniu do uregulowań technicznych, o których mowa w załącznikach I i II do rozporządzenia (UE) 2017/2324.

Associazione GranoSalus podnosi w tym względzie, że nawet gdyby uznać komunikat ministerialny z dnia 19 grudnia 2017 r. za środek wykonawczy, Sąd nie uwzględnił faktu, że ten sam komunikat nie był zaskarżalny przez sądem krajowym, ponieważ jest to wykluczone przez prawo włoskie i przez odnośne orzecznictwo [Consiglio di Stato (rada stanu, Włochy), wyrok nr 6243 z dnia 9 listopada 2005 r.].

4. Associazione GranoSalus zaskarża zatem postanowienie ze względu na naruszenia art. 263 akapit czwarty ostatni człon zdania TFUE, ponieważ Sąd nie uwzględnił określonego w skardze przedmiotu sporu. Wskazuje w tym względzie, że Sąd uwzględnił okoliczności, iż bezpośrednie oddziaływanie zaskarżonego rozporządzenia na Associazione GranoSalus, a poprzez nią na jej członków, wynika z potencjalnie rakotwórczego charakteru substancji czynnej glifosat [zob. badanie przeprowadzone przez Międzynarodową Agencję Badań nad Rakiem, opublikowane w dniu 20 marca 2015 r., pominięte w zaskarżonym rozporządzeniu (UE) 2017/2324], której zatwierdzenie należy do wyłącznej właściwości Unii Europejskiej i nie powinno być przedmiotem zezwolenia należącego do właściwości państw członkowskich, a to dlatego, że zezwolenie krajowe na środki ochrony roślin nie wymaga żadnej oceny dotyczącej substancji czynnej glifosat, która został już zatwierdzona na wcześniejszym etapie przez Unię Europejską, co wyklucza możliwość wydania lub odmowy przez państwo włoskie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu środków ochrony roślin z odniesieniem do substancji czynnej glifosat. W niniejszym przypadku Sąd zbadał zatem wymagania, o których jest mowa w art. 263 akapit czwarty ostatni człon zdania TFUE, bez uwzględnienia argumentów przedstawionych w postępowaniu, mianowicie okoliczności, że pozostałości glifosatu znajdują się w wodach gruntowych, w żywności i w glebie, z czego wynika szkoda, jaką wprowadzenie na rynek takiej substancji wyrządza terytorium, obywatelom państw członkowskich i interesom, których rzecznikiem jest Associazione GranoSalus, a poprzez nią jej członkowie.

Sąd powinien był zatem zbadać oddziaływanie, o którym jest mowa w przywołanym wcześniej art. 263 akapit czwarty ostatni człon zdania TFUE, w odniesieniu do tej okoliczności i do postanowień statutu Associazione GranoSalus, a także w odniesieniu do szczególnego statusu członków Associazione GranoSalus, czego nie uczynił w zaskarżonym postanowieniu.

5. W oparciu o powyższe Associazione GranoSalus podważa dokonaną przez Sąd w pierwszej instancji wykładnię art. 263 akapit czwarty ostatni człon zdania TFUE, która czyni ów przepis nieskutecznym i jest niezgodna z wolą prawodawcy europejskiego. W tym względzie strona wnosząca odwołanie odnosi się do uwag przedstawionych w szeregu postępowań przez rzeczników generalnych (zob. opinia rzecznika generalnego w sprawie C-456/13 P; opinia rzecznika generalnego w sprawie C-583/11 P; opinia rzecznika generalnego w sprawach połączonych od C-622/16 P do C-624/16 P), zgodnie z którymi taka ograniczająca wykładnia pozbawia art. 263 znaczenia i rzeczywistego skutku.

Wobec powyższego Associazione GranoSalus podnosi, że wykładnia art. 263 akapit czwarty ostatni człon zdania TFUE dokonana przez Sąd w zaskarżonym postanowieniu pozostaje w oczywistej sprzeczności z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Każdy, kogo prawa i wolności zagwarantowane przez prawo Unii zostały naruszone, ma prawo do skutecznego środka prawnego przed sądem, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym artykule. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jego sprawy [...]”) oraz z art. 6 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) i 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) europejskiej konwencji praw człowieka, uniemożliwiając przewidziane wniesienie do Sądu skargi w sprawie bezpośredniego oddziaływania w takich okolicznościach faktycznych i tym samym naruszając w sposób nieuzasadniony system ochrony praw ustanowiony w prawie Unii.

Żądania strony wnoszącej odwołanie

Associazione GranoSalus wnosi do Trybunału o uchylenie postanowienia Sądu w sprawie T-125/18 — uznającego skargę za niedopuszczalną i stwierdzającego brak legitymacji procesowej członków stowarzyszenia z powodu, po pierwsze, rzekomego braku indywidualnego oddziaływania zaskarżonego rozporządzenia na tych członków, a po drugie, istnienia krajowych środków wykonawczych rzekomo również wykluczających bezpośrednio oddziaływanie — i w konsekwencji uznanie za dopuszczalną skargi o stwierdzenie nieważności rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/2324 wraz z zawartymi tam żądaniami, w tym żądaniami dotyczącymi środków dowodowych, oraz o odesłanie sprawy do Sądu w celu wydania orzeczenia co do istoty.

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Grondwettelijk Hof (Belgia) w dniu 18 kwietnia 2019 r. — Centraal Israëlitisch Consistorie van België i in., Unie Moskeeën Antwerpen VZW i Islamitisch Offerfeest Antwerpen VZW, JG i KH, Executief van de Moslims van België i in., Coördinatie Comité van Joodse Organisaties van België. Section belge du Congrès juif européen VZW i in./LI, Vlaamse regering, Waalse regering, Kosher Pultry BVBA i in. oraz Centraal Israëlitisch Consistorie van België i in., Global Action in the Interest of Animals VZW (GAIA)

(Sprawa C-336/19)

(2019/C 270/16)

Język postępowania: niderlandzki

Sąd odsyłający

Grondwettelijk Hof

Strony w postępowaniu głównym

Strona skarżąca: Centraal Israëlitisch Consistorie van België i in., Unie Moskeeën Antwerpen VZW i Islamitisch Offerfeest Antwerpen VZW, JG i KH, Executief van de Moslims van België i in., Coördinatie Comité van Joodse Organisaties van België. Section belge du Congrès juif européen VZW i in.

Druga strona postępowania: LI, Vlaamse regering, Waalse regering, Kosher Pultry BVBA i in. oraz Centraal Israëlitisch Consistorie van België i in., Global Action in the Interest of Animals VZW (GAIA)

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy art. 26 ust. 2 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania ⁽¹⁾ należy interpretować w ten sposób, że państwa członkowskie mogą, w drodze odstępstwa od art. 4 ust. 4 tego rozporządzenia oraz w celu ochrony dobrostanu zwierząt, przyjmować przepisy takie jak ustanowione w decreet van het Vlaamse Gewest van 7 juli 2017 houdende wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat de toegelaten methodes voor het slachten van dieren betreft [rozporządzeniu Regionu Flamandzkiego z dnia 7 lipca 2017 r. zmieniającym ustawę z dnia 14 sierpnia 1986 r. o ochronie i dobrostanie zwierząt w odniesieniu do dozwolonych metod uboju zwierząt], które przewidują z jednej strony zakaz uboju bez ogłuszenia zwierząt, mający zastosowanie również do uboju przeprowadzonego zgodnie z obrzędami religijnymi, oraz z drugiej strony alternatywny sposób ogłuszenia dla uboju przeprowadzonego zgodnie z obrzędami religijnymi, który opiera się na odwracalnym ogłuszeniu oraz wymogu, że ogłuszenie nie może powodować śmierci zwierzęcia?